

DATO: 04.12.2019

Sagsnr.2019-1715

K E N D E L S E

Sagens parter:

I denne sag har advokat [A] på vegne af [klager] klaget over advokat [B], [bynavn].

Klagens tema:

Advokat [A] har på vegne af [klager] klaget over, at advokat [B] har tilsidesat god advokatskik ved ikke at overholde den af retten fastsatte frist for at stille supplerende spørgsmål til skønsmanden under en isoleret bevisoptagelse ved Retten i [bynavn].

Advokat [A] har på vegne af [klager] endvidere klaget over advokat [B]s salær på 84.500 kr. ekskl. moms.

Datoen for klagen:

Klagerne er modtaget i Advokatnævnet den 6. juni 2019.

Sagsfremstilling:

[Klager] (tidligere [selskab 1]) er gennem et holdingselskab 100 % ejet af [B]. Det er oplyst, at [B] gennem 20 år havde anvendt [advokatselskab] som fast advokat.

[Selskab 1] var projektudvikler i forbindelse med et entrepriseprojekt i [bynavn],

hvor [selskab 2] var entreprenør. Efter opførelsen og salg af byggeriet rejste køber via ejerforeningen mangelsindsigelser overfor [selskab 1]. Ejerforeningen blev repræsenteret af advokat [C].

[B] anmodede den 18. november 2014 [advokatselskab] om bistand til sagen.

Ved faktura af 10. marts 2016 opkrævede [advokatselskab] et salær på 10.000 kr. ekskl. moms hos [selskab 1]. Af salærredegørelsen fremgår bl.a.:

"Mit salær for sagens behandling i perioden 18. november 2014 til d.d., herunder for indledende drøftelse om sagen, møde vedr. forældelsesspørgsmål og sagen i øvrigt, diverse korrespondance med modpartens advokat hvor ansvar og krav afvises foreløbigt, herunder den 25.11.2014, 12.1.2015, møde igen vedrørende nyt i sagen, løbende opfølgning og korrespondance med modpartens advokat og dig om sagen, berettiger til et salær på ikke under 13.500 + moms, under hensyn til sagens omstændigheder, fastsat til 10.000,00."

Ejerforeningen begærede den 13. juni 2016 isoleret bevisoptagelse ved Retten i [bynavn], og i den forbindelse adciterede advokat [B] den 4. oktober 2016 [selskab 2], idet han ønskede syn og skøn for alle parter gennemført ved samme forum.

Den 8. november 2016 protesterede advokat [D] på vegne af [selskab 2] mod adcitationen, idet det i kontraktgrundlaget mellem [selskab 1] og [selskab 2] var aftalt, at tvister skulle afgøres ved voldgift. Advokat [B] tilbagekaldte herefter adciationssagen, og der blev i stedet anlagt en sag om isoleret bevisoptagelse ved Voldgiftsnævnet.

Voldgiftssagen mellem [selskab 1] og [selskab 2] kørte herefter parallelt med den isolerede bevisoptagelse ved Retten i [bynavn] mellem [selskab 1] og ejerforeningen. Der blev i begge sager anvendt samme skønsmand og stillet de samme spørgsmål.

Ved faktura af 22. december 2016 opkrævede [advokatselskab] et salær på 11.000 kr. ekskl. moms hos [selskab 1]. Af salærredegørelsen fremgår bl.a.:

"Mit honorar for sagens behandling i perioden 10. marts 2016 til d.d., herunder for gennemgang af skønstema, møde med jer om sagen, udarbejdelse af ad citationsbegæring, omfattende korrespondance med [selskab 2]'s advokat om voldgiftsaftale m.v., deltagelse i telefonisk retsmøde, fremsendelse af sagen til voldgiftsnævnet, drøftelse om skønsmand med modparterne, telefonisk korrespondance med voldgiftsnævnet om sagen og skønsmanden, samt for øvrig skriftlig og telefonisk samtale i øvrigt, efter medgået tid berettiger til et salær på ikke under 15.000, pr. kulance nedskrevet til 11.000,00"

Ved faktura af 17. marts 2017 opkrævede [advokatselskab] et salær på 9.500 kr. ekskl. moms hos [selskab 1]. Af salærredegørelsen fremgår bl.a.:

"Mit honorar for sagens behandling i perioden 22.12.2016 til d.d., korrespondance den 22.12, 28.12, 5.1, 6.1, 9.1, 10.1, 11.1, 12.1, 24.1, 26.1, 31.1, 2.7, 14.2, 16.2, 27.2, 8.3, 9.3, 13.3, 15.3, 17.3, alt sammen vedrørende skønstema, skønsmand, voldgift og domsstolsbehandling, efter medgået tid berettiger til 11.000 + moms, efter omstændighederne fastsat til 9.500,00."

Ved faktura af 31. maj 2017 opkrævede [advokatselskab] et salær på 6.100 kr. ekskl. moms hos [selskab 1]. Af salærredegørelsen fremgår bl.a.:

"Vores salær for sagens behandling i perioden 17.3.2017 til d.d. herunder for omfattende korrespondance om skønstema, udmeldelse af skønsmand, drøftelser med retten, honorarforslag fra skønsmand, m.v., fastsat i henhold til medgået tid"

Ved faktura af 19. september 2017 opkrævede [advokatselskab] et salær på 15.200 kr. ekskl. moms hos [selskab 1]. Af salærredegørelsen fremgår bl.a.:

"Vores salær for sagens behandling i perioden 31. maj 2017 til d.d., herunder for

omfattende korrespondance om skønstema med voldgiftsretten, retten, modparternes advokater og dig, forberedelse til syn og skøn, korrespondance om berømmelse og tidspunkt for syn og skøn, forberedelse til syn og skøn, deltagelse i syn og skøn af en varighed på 2 timer, kørsel til/fra syn og skøn, efterfølgende korrespondance om skønsforretning, modtaget nyt skønstema og gennemgang heraf, drøftelse af tidsplan over hændelsesforløb med modpartens advokat, samt for øvrig skriftlig og telefonisk korrespondance i øvrigt, fastsat i henhold til medgået tid”

Ved faktura af 23. oktober 2017 opkrævede [advokatselskab] et salær på 6.600 kr. ekskl. moms hos [selskab 1]. Af salærredegørelsen fremgår bl.a.:

”Vores salær for sagens behandling i perioden 22.9.2017 til d.d., herunder for omfattende korrespondance med retten, voldgiftsretten, modparternes advokater og jer vedr. tidslinje, supplerende spørgsmål og tegningsmateriale, udarbejdelse af supplerende spørgsmål til voldgiftsretten, korrespondance med skønsmanden herom, diverse korrespondance vedr. depot for skønsomkostninger, samt for øvrig skriftlig og telefonisk korrespondance, fastsat i henhold til medgået tid”

Ved faktura af 14. december 2017 opkrævede [advokatselskab] et salær på 10.900 kr. ekskl. moms hos [selskab 1]. Af salærredegørelsen fremgår bl.a.:

”Vores salær for sagens behandling i perioden 24.10.2017 til d.d., herunder gennemgang af modtaget materiale, omfattende skriftlig og telefonisk korrespondance med skønsmanden, Retten og [X], fastsat i henhold til medgået tid”

Det er oplyst, at advokat [B] afholdt barselsoverlov i perioden 3. april 2018 til 11. juni 2018. Det er endvidere oplyst, at det af hans autosignatur fremgik, at henvendelser i hans fravær skulle rettes til advokat [E].

Skønserklæringen forelå den 22. maj 2018.

Retten i [bynavn] meddelte ved brev af 23. maj 2018 parterne en frist til den 6. juni 2018 til at indsende bemærkninger til skønsmandens honorarforslag samt til at meddele, om parterne ønskede at stille supplerende spørgsmål til skønsmanden. Det fremgår, at retten sendte brevet til [advokatselskab], og at brevet var stilet til advokat [B].

Ved e-mail af 9. juni 2018 til Voldgiftsnævnet meddelte advokat [F] på vegne af [selskab 2], at de ønskede at stille supplerende spørgsmål til skønserklæringen, hvortil der blev anmodet om en frist til 2. juli 2018.

Af udskrift af retsbogen fra Retten i [bynavn] af 26. juni 2018 fremgår, at retten godkendte skønsmandens honorar, og at der ikke var fremkommet ønsker om at stille supplerende spørgsmål til skønsmanden.

Ved faktura af 27. juni 2018 opkrævede [advokatselskab] et salær på 15.200 kr. ekskl. moms hos [selskab 1]. Af salærredegørelsen fremgår bl.a.:

"Vores salær for sagens behandling i perioden 14.12.2017, herunder for omfattende korrespondance med modparter og skønsmand om honorar, materiale og skønserklæring, modtagelse og gennemgang af skønsrapport, korrespondance og rådgivning til jer herom, indledende drøftelser med modparten og jer om forlig og supplerende spørgsmål. Samt for øvrig skriftlig og telefonisk korrespondance, fastsat i henhold til medgået tid"

Ved e-mail af 28. juni 2018 til Retten i [bynavn] anførte advokat [B] bl.a.:

"Sagen er udsat på supplerende spørgsmål til skønsmanden.

Eventuel afregning og fordeling af omkostninger på sagen må afvente at parterne har modtaget svar på de supplerende spørgsmål, som parterne måtte have.

Jeg skal anmode om, at fristen for supplerende syn og skøn forlænges med 8 uger.

Det skyldes, at der skal indhentes teknisk bistand til formulering af spørgsmål, afholdelse af sommerferie og at parterne i øvrigt skal fremskaffe supplerende materiale til brug for skønstemaets udarbejdelse.”

Advokat [F] anførte i brev af 28. juni 2018 til Voldgiftsnævnet, at det ikke var muligt at overholde fristen til den 2. juli 2018 for afgivelse af supplerende spørgsmål, hvorfor han anmodede om, at fristen blev udsat til den 3. september 2018. Ved brev af 29. juni 2018 bekræftede Voldgiftsnævnet, at fristen var forlænget til den 3. september 2018.

Ved e-mail af 29. juni 2018 til Retten i [bynavn] protesterede advokat [C] på vegne af ejerforeningen mod, at sagen blev udsat i 8 uger på supplerende spørgsmål, og han anmodede om, at der blev fastsat en kort frist på f.eks. fem dage.

Med henvisning til fristforlængelsen i voldgiftsagen anmodede advokat [B] den 29. juni 2019 Retten i [bynavn] om en tilsvarende frist, således at sagerne kunne følges ad.

Retten i [bynavn] traf den 10. juli 2018 afgørelse om, at [selskab 1] var afskåret fra at fremkomme med supplerende spørgsmål under retssagen, og at [selskab 1] skulle betale sagsomkostningerne til ejerforeningen på 76.730,44 kr. Det fremgår bl.a.:

”Efter resultatet af skønsforretningen har skønsrekvirenten i det væsentlige fået medhold og omkostningerne til udbedring af de påpegede forhold er beløb i størrelsesordenen 1,5 mio. kr. incl. moms. Derfor er skønsindstævnte, [B], [selskab 1], forpligtet til at betale sagsomkostninger til skønsrekvirenten, [klager].”

Advokat [B] kærede den 13. juli 2018 Retten i [bynavn]s afgørelse af 10. juli 2018 til [landsret]. Han nedlagde bl.a. påstand om, at [selskab 1] fik tilladelse til at stille supplerende spørgsmål under syn- og skønssagen i [bynavn], og at omkostningsafgørelsen blev ophævet. Han anførte bl.a.:

"Spørgsmålet om tillægsspørgsmål var for [selskab 1]s vedkommende først og fremmest afhængigt af, om [selskab 2] – i syns- og skønssagen ved Voldgiftsnævnet – ønskede at stille supplerende spørgsmål, idet [selskab 1] i så fald ville videreføre tillægsspørgsmålene i syns- og skønssagen ved Retten i [bynavn].

[Selskab 1]s advokat var imidlertid på barselsoverlov indtil den 12.6.2018, hvorfor der beklageligvis ikke blev ansøgt om forlængelse af den af Retten i [bynavn] fastsatte frist til den 6.6.2018.

[...]

Det gøres derfor gældende, at det procesøkonomisk set er mest praktisk og hensigtsmæssigt, at [selskab 1] får adgang til at stille supplerende spørgsmål, og at Ejerforeningen intet tab lider herved, da [selskab 1] under alle omstændigheder kan stille de supplerende spørgsmål under forberedelsen af en eventuel fremtidig retssag eller kræve syns- og skønssagen genoptaget.

[...]

[Selskab 1] beklager naturligvis meget, at der ikke rettidigt blev søgt om fristforlængelse i forhold til udarbejdelse af tillægsspørgsmål. Dette skyldtes først og fremmest, at undertegnede først vendte tilbage fra barsel den 11.6.2018.

Retten i [bynavn] anførte imidlertid ikke i sit brev af 23.5.2018, bilag 2, at retten ville tillægge det præklusiv virkning, såfremt fristen til 6.6.2018 ikke blev overholdt."

[Landsret] stadfæstede ved kendelse af 18. september 2018 byrettens afgørelse af 10. juli 2018.

Den 1. oktober 2018 modtog advokat [B] en meddelelse fra advokat [A] om, at denne have overtaget sagen. Der pågik herefter drøftelser mellem advokat [B] og advokat [A] vedrørende sagens afregning. Advokat [A] har oplyst, at advokat [B] den 21. maj 2019 bl.a. anførte:

"Jeg kan oplyse, at vi har haft sagen i perioden 18.11.2014-20.11.2018, dvs. gennem ca. 4. år. I denne periode har vi håndteret reklamationer fra Ejerforeningen på byggeriet. Pr. 2016 blev sagen til en syns- og skønsag. Desværre ville [selskab 2] (upragmatisk) ikke acceptere et syn og skøn gennem domstolene. Det afstedkom omfattende arbejde med at koordinere bevisoptagelsen. Beviset skulle ensrettes i forholdet mellem Ejerforeningen og [selskab 1] (domstol) samt [selskab 1] og [selskab 2](voldgift). Spørgsmål fra Ejerforeningen skulle stilles overfor [selskab 2]og vice versa. Vi har givet møde ved syn og skøn. Endelig har materialet været meget omfangsrigt, og der har været anvendt et stort tidsforbrug alene på gennemgang af dokumenter (afleveret i flyttekasser).

Vi har løbende a conto afregnet for vores arbejde i sagen, og sidste faktura er udstedt 27.6.2018. Vi har udført en del arbejde i perioden herefter, bl.a. en kære ved landsretten. Vi har pr. kulance ikke afregnet yderligere.

Jeg kan oplyse, at vi har haft et samlet tidsforbrug på 64 juristtimer, hvilket berettiger til et salær på ikke under 128.500 kr. Vi har alene afregnet 84.500 kr. Henset til det arbejde, som er præsteret i sagen, finder jeg ikke honoraret urimeligt."

Det er oplyst, at mangelsagen blev afsluttet udenretligt, idet der blev indgået et forlig mellem de involverede parter.

Det fremgår af det vedlagte time-/sagsregnskab, at der til sagen er medgået ca. 64 debiterbare timer.

Parternes påstande og anbringender:

Klager:

Adfærdsklagen

Advokat [A] har på vegne af [klager] påstået, at advokat [B] har tilsidesat god advokatskik ved ikke at overholde den af retten fastsatte frist for at stille supplerende spørgsmål til skønsmanden under den isolerede bevisoptagelse ved Retten i [bynavn].

[A] har til støtte herfor særligt gjort gældende, at der er tale om en væsentlig overskridelse af en meget vigtig frist. Anmodningen om fristforlængelse blev først sendt tre uger efter, at fristen for at stille supplerende spørgsmål var udløbet, og fristoverskridelsen er ikke begrundet i nogen undskyldelige omstændigheder.

Den manglende overholdelse af fristen medførte, at det ikke var muligt at stille supplerende spørgsmål til syn og skønserklæringen. Fristoverskridelsen var af væsentlig betydning for [klager], idet det ikke var muligt at videreføre tillægsspørgsmål fra syn og skøn i voldgiftssagen, hvilket stillede [klager] i en vanskeligere processuel situation.

Salærklagen

[A] har på vegne af [klager] påstået, at salæret skal bortfalde og har til støtte herfor særligt gjort gældende, at det er salærfortabende, at sagen mod ejerforeningen har været håndteret således, at yderligere spørgsmål blev afskåret, og at advokat [B] sprang den frist, Retten i [bynavn] havde givet, med tre uger.

Indklagede:

Adfærdsklagen

Advokat [G] har på vegne af advokat [B] principalt påstået frifindelse, subsidiært at der alene tildeles en irettesættelse. Han har til støtte herfor bl.a. gjort gældende, at det ikke bestrides, at advokat [B] ikke har overholdt en af retten fastsat frist for at stille supplerende spørgsmål til skønsmanden, og at det som udgangspunkt er i strid med god advokatskik ikke at overholde en frist fastsat af retten. Der bør dog

tages hensyn til, at advokat [B] havde overlov på det tidspunkt, hvor fristen blev meddelt, og at han i forbindelse med sin orlov havde sikret sig, at korrespondance i hans fravær ville blive sendt til en kollega. Han kunne således berettiget gå ud fra, at der i hans fravær ikke ville opstå situationer som den foreliggende. Der bør endvidere tages hensyn til, at rettens frist af 23. maj 2018 ikke blev fremsendt til advokat [B]s kollega på trods af anmodning herom. Advokat [B] havde som ansat advokat i øvrigt ikke indflydelse på [advokatselskab]s e-mailpolitik.

Advokat [B] har endvidere anført, at fristoverskridelsen ikke har ført til tab af rettigheder, øgede omkostninger eller økonomisk tab for [klager]. Eftersom det viste sig, at der var væsentlige mangler ved byggeriet, kunne [klager] ikke undgå at blive pålagt at betale omkostninger til ejerforeningen således som fastsat af retten. Derudover havde [klager] mulighed for at indgive en ny anmodning om isoleret bevisoptagelse ved retten og herunder stille supplerende spørgsmål, så længe der ikke var tale om allerede besvarede spørgsmål og oplyste forhold. Der var ligeledes mulighed for at stille supplerende spørgsmål under voldgiftssagen.

-

Salærklagen

Advokat [G] har på vegne af advokat [B] påstået godkendelse af salæret og har til støtte herfor særligt gjort gældende, at [klager] utvivlsomt har modtaget advokatydelse for en værdi mindst svarende til størrelsen af det krævede salær. Det bestrides med henvisning til bemærkningerne til adfærdsklagen, at advokat [B]s manglende håndtering af fristen skal føre til, at salæret fortabes, og en påstand herom forekommer ubegrundet og urimelig.

Advokat [G] har endvidere anført, at der ikke er faktureret for arbejde udført efter den 27. juni 2018, herunder i forbindelse med kæresagen.

Advokatnævnets behandling:

Sagen har været behandlet på et møde i Advokatnævnet med deltagelse af [...] medlemmer.

Nævnets afgørelse og begrundelse:

Adfærdsklagen

Det følger af retsplejelovens § 126, stk. 1, at en advokat skal udvise en adfærd, der stemmer med god advokatskik.

Det er afgørende for tilliden til advokater, at advokaten overholder fastsatte frister, ligesom overskridelse af en frist kan have alvorlige konsekvenser for klienten.

Advokatnævnet finder, at advokat [B] har tilsidesat god advokatskik ved ikke at overholde den af retten fastsatte frist for at stille supplerende spørgsmål til skønsmanden under den isolerede bevisoptagelse ved Retten i [bynavn].

Nævnet har herved lagt vægt på, at det var advokat [B]s ansvar under sit fravær at sikre, at al post, herunder fristmeddelelser, blev håndteret. Der er endvidere lagt vægt på, at fristoverskridelsen medførte, at [klager] blev afskåret fra at stille supplerende spørgsmål til syn- og skønsmanden. Det kan ikke føre til en anden vurdering, at det af advokat [B]s autosignatur fremgik, at henvendelser i hans fravær skulle rettes til en anden navngiven advokat.

Advokatnævnet finder på den baggrund, at advokat [B] har tilsidesat god advokatskik, jf. retsplejelovens § 126, stk. 1.

Advokatnævnet tildeler herefter i medfør af retsplejelovens § 147 c, stk. 1, advokat [B] en irettesættelse. Advokatnævnet har herved i formildende retning lagt vægt på, at det som sagen er oplyst ikke kan lægges til grund, at fristoverskridelsen medførte et retstab for [klager].

Advokat [B] kan indbringe afgørelsen for retten inden 4 uger efter modtagelsen af kendelsen, jf. retsplejelovens § 147 d.

Salærklagen

Efter retsplejelovens § 126, stk. 2, må en advokat ikke kræve højere salær for sit arbejde, end hvad der kan anses for rimeligt.

Det opkrævede salær skal ses i forhold til bl.a. sagens betydning og værdi for klienten, sagens udfald, arten og omfanget af det arbejde, advokaten har udført, og det med sagen forbundne ansvar.

Advokatnævnet har ved vurderingen af salærets rimelighed lagt vægt på, at advokat [B]s bistand under mangelsagen på trods af fristoverskridelsen repræsenterer en betydelig værdi for [klager]. Det bemærkes, at der senest er faktureret et salær den 27. juni 2018, og der er således ikke beregnet et salær for kæresagen, ligesom der er givet en betydelig rabat i forhold til medgået tid. Nævnet har endvidere lagt vægt på arten og omfanget af det af advokat [B] udførte arbejde med sagen i perioden fra 18. november 2014 til 20. november 2018, som bl.a. er beskrevet i salærredegørelserne, sammenholdt med registreringen i det fremlagte time-sagsregnskab. Der er endvidere lagt vægt på, at der i sagen var to modparter og to sager, som verserende dels som en retssag og dels som en voldgiftssag, og at der var omfattende korrespondancer i forbindelse med syn og skøn samt deltagelse i syn og skøn.

Det opkrævede salær kan på denne baggrund ikke anses for urimeligt, jf. retsplejelovens § 126, stk. 2, og Advokatnævnet godkender derfor salæret.

Herefter bestemmes:

Advokat [B] tildeles en irettesættelse.

Advokat [B]s salær på 84.500 kr. ekskl. moms godkendes.

På nævnets vegne

Kurt Rasmussen

